

ת"פ 35385/05/16 - מדינת ישראל נגד ג'קסון יעקב זהבי, מטעם הסנגוריה הציבורית, עזרא רפאלי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 35385-05-16 פרקליטות מחוז תל אביב פלילי
נ' זהבי ואח'

לפני כבוד השופט רועי פרי
המאשימה: מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב פלילי
ע"י עו"ד ענבל בניסטי
נגד

הנאשמים: 1. ג'קסון יעקב זהבי
באמצעות ב"כ עו"ד אייל שמחוני
מטעם הסנגוריה הציבורית
2. עזרא רפאלי
באמצעות ב"כ עו"ד שרון קופפר
מטעם הסנגוריה הציבורית

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו עפ"י הודאותיהם, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן (אישומים 1-2), בעבירות של **קשירת קשר לפשע** לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: **החוק**) - שתי עבירות, **קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 415 סיפא לחוק, **נסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 415 סיפא ביחד עם סעיף 25 לחוק - שתי עבירות, **זיוף מסמך בנסיבות מחמירות**, לפי סעיף 418 סיפא לחוק - שתי עבירות, **שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 420 לחוק - שתי עבירות ו**התחזות לאחר** לפי סעיף 441 לחוק - שתי עבירות.

בנוסף, לנאשם 1, מיוחס אישום נוסף (אישום 3), במסגרתו הורשע בעבירה נוספת של **קשירת קשר לפשע** לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, **נסיון לקבלת דבר במרמה** לפי סעיף 415 סיפא לחוק, **שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 420 לחוק ו**התחזות לאחר** - לפי סעיף 441 לחוק.

2. למקרא כתב האישום המתוקן, **אליבא דנסיבות האישום הראשון**, עולה כי מרדכי ליפקין הוא הבעלים הרשום והמחזיק הבלעדי במקרקעין הידועים כגוש 6632, חלקה 118, ששטחם 504 מ"ר, בגוש הגדול בתל אביב (להלן: **ליפקין והמקרקעין בהתאמה**).

עובר ליום 17.2.16 גמרו אומר בליבם יורם אמור (להלן: **יורם**) ויצחק עבודי (להלן: **איציק**) למכור במרמה את

המקרקעין ללא ידיעת ליפקין בתמורה לסכומי כסף גדולים.

לצורך כך קשרו יורם ואיציק קשר עם נאשם 2 לבצע פשע, בכך שזה ימצא "פרונטר" לעסקה אשר יתחזה לליפקין, והכל בתמורה לסך של 25,000 ₪.

נאשם 2 פנה לנאשם 1 וקשר עמו קשר לבצע פשע, בכך שביקשו להתחזות לליפקין והבטיח לו תשלום כספי.

במהלך התקופה, שבין חודש ינואר 2016 ל-17.2.16 נפגשו יורם ואיציק עם הנאשמים וגילי שרוני (להלן: **גילי**). במהלך הפגישה חזר יורם על ההצעה לנאשם 1 להתחזות לליפקין בתמורה לסך של 25,000 ₪.

בהמשך ניגש נאשם 1 עם איציק להצטלם תמונת פספורט ובמהלך התקופה זיפו הנאשמים בעצמם או באמצעות אחר תעודת זהות הנושאת את תמונתו של נאשם 1 עם פרטיו של ליפקין הנחזית להיות תעודת זהות מקורית של ליפקין.

נאשם 1 קיבל את התעודה המזויפת וכן טלפון נייד. בחודש פברואר 2016 פנה יורם למתלונן 1 והציע לו לרכוש את המקרקעין, המתלונן הביע עניין בכך.

ביום 10.2.16 התקיימה פגישה בבית קפה בראשל"צ, בה נכחו הנאשמים, יורם, איציק ועו"ד נידאל עלי (להלן: **עו"ד נידאל**), בנוכחות המתלונן 1 - במהלכה התייצג נאשם 1 לליפקין, והציג מסמכים על דעת הנוכחים הנוגעים למקרקעין.

סוכם כי המתלונן 1 ירכוש את המקרקעין תמורת סכום של 2.8 מיליון ₪.

ביום 17.2.16 התקיימה פגישה נוספת במשרד של עו"ד נידאל בירושלים, בנוכחות נאשם 1, יורם, איציק, גילי והמתלונן 1, כאשר נאשם 1 התייצג בכזב לליפקין באמצעות התעודה המזויפת.

בפגישה נחתם הסכם מכר אשר למקרקעין והמתלונן 1 העביר לעו"ד נידאל המחאה על סך 250,000 ₪ וליוורם סכום של 50,000 ₪ במזומן.

במועד שאינו ידוע, מסר יורם לכל אחד מהנאשמים ולאיציק סכום של 5000 ₪ עבור חלקם.

בתאריך 2.3.16 רשם עו"ד נידאל בלשכת המקרקעין בתל אביב הערת אזהרה ביחס למקרקעין, לטובת המתלונן 1.

עסקת המרמה לא הושלמה, בשל חשדו של המתלונן 1 והגשת תלונה על ידו במשטרת ישראל.

3. **אליבא דאישום השני**, יהודה בן אברהם הוא הבעלים הרשום של מקרקעין הידועים כגוש 6634, חלקה 89, בשטח 514 מ"ר, בגוש הגדול בתל אביב (להלן: **יהודה והמקרקעין** בהתאמה).

עובר ליום 14.4.16, גמרו אומר בליבם יורם ואיציק למכור במרמה את המקרקעין, ללא ידיעת יהודה, תמורת סכומים

גדולים של כסף.

השניים קשרו קשר עם הנאשמים לבצע פשע, במטרה להוציא את העסקה אל הפועל, באופן שהנאשם 1 יתחזה ליהודה, ועם השלמת העסקה יקבלו השניים וכל אחד מהנאשמים סכום של 25,000 ₪.

הנאשמים או באמצעות אחר זייפו תעודת זהות הנושאת את תמונתו של נאשם 1 עם פרטיו של יהודה והנחזית להיות תעודת הזהות של יהודה.

יורם, איציק והנאשמים נפגשו בבית קפה עובר ליום 14.4.16 ודנו בפרטי עסקת המרמה תוך שנאשם 1 קיבל לידי את התעודה המזויפת.

בהמשך התייצב נאשם 1 בכזב, במשרדו של מתווך בבת ים כיהודה, בעל המקרקעין באמצעות התעודה המזויפת, וסוכם כי המתווך יצור קשר עם נאשם 1, עת ימצא קונה למקרקעין.

ביום 11.4.16 התקיימה פגישה נוספת במשרדו של המתווך, בנוכחות נאשם 1 והמתלונן 2. נאשם 1 התייצב בכזב כיהודה, וסוכם כי המקרקעין ימכרו למתלונן 2 תמורת סכום של 3.4 מליון ₪. בתום הפגישה נערך זכרון דברים.

ביום 12.4.16 פנה המתלונן 2 למשטרת ישראל.

ביום 14.4.16 הסיע נאשם 2 את נאשם 1 לפגישה שנקבעה עם המתלונן 2 במשרדו של עו"ד שטיינברך ברמת גן, ומסר לו את התעודה המזויפת.

במהלך הפגישה התייצג נאשם 1 בכזב כיהודה וחתם על הסכם מכר למכירת המקרקעין.

המתלונן 2 אשר ידע באותה עת כי המדובר במתחזה ושיתף פעולה עם משטרת ישראל, מסר לנאשם 1 שתי המחאות על סך 800,275 ₪ וכן המחאה לפקודת המתווך והמחאה נוספת עבור עורך הדין.

בכל אותה עת המתין נאשם 2 ברכבו בסמוך למקום.

עם סיום הפגישה נעצרו הנאשמים ע"י משטרת ישראל.

4. **אליבא דאישום השלישי**, יעקב פרי הוא הבעלים של מקרקעין הידועים כגוש 1936, חלקה 257, ששטחם 600 מ"ר, הממוקמים באשקלון (להלן: **יעקב והמקרקעין** בהתאמה).

בין החודשים ינואר-מרץ 2016 גמר יורם אומר בליבו למכור את המקרקעין במרמה בעבור סכום נכבד של כסף.

יורם קשר קשר לביצוע פשע עם נאשם 1, בכך שנאשם 1 יתחזה ליעקב, בעל המקרקעין.

נאשם 1 זייף בעצמו או באמצעות אחר תעודה הנושאת את תמונתו עם פרטיו של יעקב, והנחזית להיות תעודת זהות מקורית של יעקב.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, התקיימה במהלך התקופה פגישה במשרדו של עו"ד גלעד ישעיהו באשקלון, בה נכח יורם, נאשם 1 ואחרים, במהלכה התייצג נאשם 1 בכזב ליעקב ואף חתם על יפוי כח בו הוא ממנה את עו"ד ישעיהו לבצע כל פעולה במקרקעין.

בחלוף מספר ימים, משלא שולם דבר ליוורם ומשהוברר לו כי עסקת המקרקעין טרם יצאה אל הפועל, שבו הנאשם 1 ויורם למשרדו של עו"ד ולבקשת נאשם 1 נמסרו לידי המסמכים והוא העבירם ליוורם.

הסדר הטיעון והשתלשלות ההליך

5. הצדדים נקשרו ביניהם בהסדר עונשי (ראו הסדר בכתב מיום 27.12.17), לפיו הצדדים יעתרו אשר לנאשם 1 למתחם הולם הנע בין 8-18 חודשי מאסר, הצדדים יטענו לעונש על יסוד מתחם זה באופן חופשי וההגנה תוכל לטעון לחריגה לקולא מהמתחם, כמו כן יעתרו הצדדים למאסר על תנאי, קנס ופיצוי בסך של 5000 ₪.

אשר לנאשם 2 סוכם מתחם עונשי הולם שנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 16 חודשי מאסר, כמו כן יטענו חופשי אשר להפעלת המאסר המותנה הקיים לחובת הנאשם 2, ובנוסף יעתרו במשותף למאסר מותנה, קנס ופיצוי בסך של 5000 ₪.

6. ראוי ולו בקצרה, לעמוד על השתלשלות ההליך בתיקנו.

בתחילה, כפרו הנאשמים במיוחס להם, עלי כתב האישום, והתיק נקבע לשמיעת הוכחות בפני כב' השופט עידו דרויאן, למספר מועדים בסוף שנת 2017.

ביום 8.11.17 החלו להישמע ראיות בפני בית המשפט והדיון נדחה להמשך הוכחות.

ביום 27.12.17, הצדדים הציגו את הסדר הטיעון בפני בית המשפט וניתנה הכרעת הדין, על יסוד הודאת הנאשמים.

הדיון נדחה לטיעונים לעונש, עריכת תסקירים מאת שירות המבחן וקבלת חו"ד ממונה על עבודות השירות.

ביום 11.10.18 נשמעו הטיעונים לעונש בפני כב' השופט דרויאן.

הדיון נדחה להמשך, לצורך איסוף מסמכים מצד ב"כ הנאשם 1 **והכנת חו"ד רפואית מקיפה** ובעניין נאשם 2 לחו"ד משלימה מאת הממונה על עבודות השירות.

הדיון נדחה פעמים נוספות אשר לבירור הסוגיה הרפואית אודות נאשם 1, כמו גם השלמת הטיעונים לעונש בעניין הנאשמים, ובהסכמת הצדדים, לאור מינויו של כב' השופט דרויאן, לבית המשפט המחוזי מרכז, **ניתנה הסכמה כי**

המשך הטיעונים יישמעו בפני.

ביום 27.8.19 נשמעו טיעונים משלימים לעונש מצד כל הצדדים והתיק נדחה למתן גזר דין לצד הזמנת חו"ד משלימות מצד הממונה על עבודות השירות.

(ראו בנוסף החלטותיי מיום: 20.10.19, 23.10.19, 22.11.19).

טיעוני הצדדים

7. **התובעת המלומדת** עמדה על נסיבות ביצוע העבירות, הערכים המוגנים - חופש ההחלטה, הפעולה והבחירה של המתלוננים, ההגנה על קניינם וזכותם הרכושית של קורבנות ביצוע העבירות - הקונים ובעלי המקרקעין, כאשר מידת הפגיעה בערכים אלה קשה, הן לעניין חסרון כיס של מאות אלפי שקלים אליבא דאישום הראשון וכן אשר לנזק הכלכלי הפוטנציאלי אשר ליתר האישומים. בנוסף קיימת פגיעה בחופש הרצון, הזמן והמשאבים של יתר הגורמים, כגון עורכי דין שרומו ופקידי לשכת רישום המקרקעין אשר הסתמכו על המרשם.

התובעת עמדה על כך כי חלקו של נאשם 1 היה הקטן יותר משל האחרים, חרף תפקידו המשמעותי במזימה, עם זאת לנאשם 1 מיוחסים 3 אישומים ואילו לנאשם 2 מיוחסים שני אישומים. יש למקם את נאשם 2 במקום משמעותי יותר בשרשרת העבריינית, שכן הוא למעשה פעל ליצירת הקשר בין האחרים לנאשם 1, הוא היה אמון על הסעתו של הנאשם 1 לפגישות העסקיות והוא פעל במישורים השונים להצלחת המזימה. המתחמים המוצעים בבסיס ההסדר משקללים שיקולים ראייתיים.

התביעה עתרה למתחם עונש הולם אשר לנאשם 1 כנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי בסך של 5000 ש"ח, וביקשה לגזור עליו עונש מאסר בתחתית המתחם בשל נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.

גילו המבוגר של הנאשם 1, נעדר עבר פלילי, הודה וחסך בזמן שיפוטי וכן תרומתו "לפיצוח התיק", כמו גם נסיבותיו ומצבו הרפואי.

התביעה עתרה למתחם עונשי אשר לנאשם 2 כנע בין מספר חודשים שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-16 חודשי מאסר ועתרה למקם את הנאשם 2 במחצית העליונה של המתחם, ולא פחות מ-12 חודשי מאסר, לצד הפעלת המאסר המותנה חב ההפעלה הקיים לחובת הנאשם, בן 9 חודשים במצטבר לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי בסך של 5000 ₪.

הנאשם 2 הודה בראשית חקירתו, חסך מזמנו היקר של בית המשפט. התביעה ציינה כי הדברים לא נעלמו מעיניה בגיבוש עמדתה כמו גם בתרומתו של הנאשם 2 בחשיפת השותפים האחרים ולמיצוי הדין עימם.

עם זאת התביעה הפנתה לעברו הפלילי המכביד של נאשם 2, לרבות בעבירות רלוונטיות לתיקנו, ריצוי מאסרים ממושכים ולמאסר המותנה הקיים.

הנאשם 2 ביצע את העבירות מושא תיקנו מספר חודשים לאחר ששוחרר ממאסרו האחרון, ולא עשה כל פעולה לצמצום הנזק או לפיצוי המתלוננים.

8. **הסנגור המלומד, ב"כ נאשם 1** עשה ככל שניתן לטובת מרשו, תוך שלימד עליו סנגוריה רהוטה.

הוגשו מסמכים רפואיים אודות הנאשם 1 (1/ס). הסנגור עמד על חלקו של הנאשם, שיתוף הפעולה שלו עם משטרת ישראל, ללא הסתייעות וייעוץ בעו"ד, הסיוע שהעניק בחשיפת פרשיית מרמה זו, נסיבותיו האישיות ומצבו הרפואי, גילו המבוגר, בן 81, נעדר עבר פלילי, ניהול חיים נורמטיביים, בעל תואר ראשון בקרימינולוגיה, קצין הנדסה קרבית שלחם במלחמות ישראל.

הסנגור המלומד ער לכך כי הוא גדור במסגרת הסדר הטיעון למתחם העונשי המוצע ולרף התחתון העומד על 8 חודשים, עם זאת ביקש כי בית המשפט יסטה מרף זה לקולא, ולו מטעמי צדק, לאור נסיבותיו של הנאשם, גילו, העדר עבר פלילי, מצבו הרפואי ושיתוף הפעולה עם משטרת ישראל בפרשה זו.

9. **הסנגורית המלומדת, ב"כ נאשם 2** עשתה ככל שניתן לטובת מרשה, תוך שלימדה עליו סנגוריה רהוטה.

הסנגורית טענה כי חלקו של מרשה מופחת ביחס לנאשם 1, הן מבחינת כמות האישומים והן מבחינת המתחם המוצע במסגרת ההסדר. חלקו של הנאשם 2 הוא בתיווכו של נאשם 1 לאותם אחרים והסעה שלו לחלק מהמפגשים. צינה כי ניתן לראות את הדברים באישום השלישי המיוחס אך לנאשם 1, לפיו הנאשם 1 אינו זקוק לנאשם 2 וגם בלעדיו ממשיך לבצע עבירות.

חלקו המרכזי של הנאשם 2 הוא בעצם קשירת הקשר, החלק בתכנון, כאשר גם שלא היה נוכח האחרים מצאו את הדרך לבצע את העבירות. הנאשם לא נכח ברוב המפגשים שהתקיימו.

אלמלא שיתוף הפעולה של הנאשמים משטרת ישראל לא היתה מגיעה לאותם אחרים, שהם הדומיננטיים בפרשת מרמה זו, לתפיסתם ולהגשת כתבי האישום כנגדם.

הסנגורית עתרה לאימוצו של הרף התחתון של המתחם.

הנאשם יליד 1945, כבן 74, נעצר ביום 14.4.16 ושוחרר בתנאים מגבילים ביום 22.4.16. במהלך תקופה של שנתיים ומחצה מצוי היה בתנאים מגבילים, לא נפתחו תיקים חדשים ולא נרשמו הפרות.

במהלך ניהול המשפט נפטרה אשת הנאשם, לאחר ניהול זוגיות של למעלה מ- 50 שנים.

זמן קצר לאחר מכן הפך לסב ותומך בבתו ובנכדה.

הסנגורית עמדה על נסיבותיו האישיות של הנאשם, הטראומה המשפחתית שחווה, האובדן עימו הוא מתמודד תוך שהפנתה להודייתו, נטילת אחריות, הבעת החרטה וחסכון בזמן שיפוטי.

הפנתה לשיתוף הפעולה מצד הנאשם ולעובדה כי ויתר על אפשרות להסתייע בעו"ד, כדי לקדם הסכמה על תמורה

ביחס לשיתוף פעולה זה. עמדה על מחדלי החקירה שלדידה קיימים בתיק.

הסנגורית עתרה להשית על הנאשם 2 עונש המצוי בתחתית המתחם המוצע. ביקשה להפעיל את המאסר המותנה וכל עונש נוסף שבית המשפט יבקש להטיל, יושת באופן חופף למאסר המותנה, בהינתן כלל הטעמים, חלוף הזמן והעובדה כי המדובר במאסר מותנה ישן.

10. **הנאשם 1, בדברו האחרון** הביע צער על מעשיו, הסביר כי התפתה לבצע את המעשים לאור מצב כלכלי ירוד.

ציין כי סיפר לנאשם 2, המכיר אותו מזה שנים, כי הוא חולה מאוד, ללא כסף לתרופות ולשכר דירה וכי עומדים לזרוק אותו לרחוב, וכך הכיר לו נאשם 2 את האחרים.

"שניהם יחד צ'זבטו לי סיפורים שאין לי מה לדאוג, שאני אהיה עשיר, שיהיה לי כסף, שאחיה טוב, יהיו לי תרופות, אוכל, דיור ואמרתי בסדר, התפתתי בגלל המצב הגרוע ויצאנו לדרך" - ע' 87, ש' 15-17.

11. **הנאשם 2, בדברו האחרון** הביע צער על מעשיו. סיפר על אובדנו, על בת זוגו שהלכה לעולמה לאחר מעל ל-50 שנות זוגיות, סיפר כיצד הוא מלווה את בתו ותומך בה ובנכדה.

ביקש מבית המשפט כי יקל בעונשו, כך שיוכל לחזור לחיק משפחתו.

דין והכרעה

12. על פי תיקון 113 לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הוא עיקרון ההלימה, אשר מכוון ליצירת יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו.

על בית המשפט, בקביעת מתחם העונש ההולם, להתייחס לנסיבות ביצוע העבירה, הערך המוגן שבבסיס העבירה ומידת הפגיעה בו, ובמדיניות הענישה הנוהגת.

הגם שמדובר בהסדר טיעון, ברי כי עקרונות תיקון 113 לחוק העונשין חלים גם כאשר מדובר בהסדר טיעון ויש ליישם בעת בחינת ההסדר וקביעת העונש המתאים - ראו בין היתר **ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.13)**.

13. מבחינת נסיבות ביצוע העבירות, בית המשפט גדור בקביעותיו לכתב האישום המתוקן והמוסכם, שהוגש לתיק במסגרת ההסדר. זה הבסיס וזו התשתית.

ער אני לטיעוני הצדדים, אשר לעובדה כי חלקם של האחרים דומיננטי ומכריע אליבא דפירמידה העבריינית מושא פרשיית מרמה זו, ער אני למידת שיתוף הפעולה של הנאשמים שבפני, שאלמלא שיתוף פעולה זה עם

משטרת ישראל, לא היו נחשפים אותם אחרים ולא היה מוגש כנגדם כתב אישום, עם זאת העובדות לאשורן מופיעות בגדרו של כתב האישום המתוקן והמוסכם בו הודו הנאשמים במסגרת ההסדר.

המדובר בפרשת מרמה של ממכר קרקעות, בתל אביב ובאשקלון, בעבור בצע כסף, לאורך התקופה שבין ינואר- אפריל 2016.

קרקעות יקרות, בהיקף של מליוני שקלים, כאשר אותם אחרים יזמו ותכננו את מעשי המרמה, תוך שקשרו קשר תחילה עם נאשם 2, אשר יאתר "פרונטר" אשר יתחזה ויטייג בכזב לבעלי הקרקע, ובתוך כך לאורך עסקאות המרמה, מול קונים תמימים (המתלוננים) אשר יבקשו לרכוש את הקרקעות, תוך הסתייעות בזיוף מסמך בנסיבות מחמירות, תעודת זהות הנחזית להיות תעודת זהות מקורית של בעל הקרקע, עם פרטיו ותמונתו של הנאשם 1.

האחרים הבטיחו תמורה שעמדה על 25,000 ₪ לכל עסקה, והנאשם 2 "סיפק" את הסחורה, תוך שאיתר את הנאשם 1, עימו יש לו היכרות רבת שנים, וצירפו לתוכנית הקשר.

במובן זה, אישומים 1-2 דומים להפליא ומתארים מסכת מרמה, סדורה ומתוכננת היטב.

ודוק, אין ספק כי האחרים הם הדומיננטיים בפרשה זו ובמדרג ההיררכי העברייני, שבתכנון, קשירת הקשר והביצוע, עם זאת ללא הפעולות שביצעו הנאשמים, מסכת מרמה זו לא היתה יוצאת אל הפועל, אשר לאישומים אלה.

האישום הראשון הינו החמור מבין שני האישומים המיוחסים לנאשמים.

המדובר במקרקעין בתל אביב בשווי ניכר, כאשר האחרים קושרים קשר עם הנאשמים, בתמורה להבטחת סכום כסף של 25,000 ₪ בגמר העסקה.

הנאשם 1 מצטלם לשם הכנת תעודת הזהות המזויפת והנאשמים בעצמם או באמצעות אחר, מזייפים תעודה הנחזית להיות תעודת הזהות של בעל המקרקעין.

נאשם 1 מטייג בכזב לבעל המקרקעין, בפני המתלונן. ובמהלך הפגישה במשרד עורך הדין הירושלמי נחתם הסכם מכר, נרשמת הערת אזהרה על המקרקעין של הבעלים, כאשר המתלונן - הקונה התמים- משלם 300,000 ₪. הנאשמים מקבלים תמורה עבור מעשיהם בהיקף של 5000 ₪, כל אחד.

העסקה כמעט והושלמה, וכבר נרשמה הערת אזהרה בלשכת המקרקעין.

המדובר בניסיון לקבלת דבר במרמה, בנסיבות מחמירות, בהיקף של 2.8 מליון ₪, בהינתן קשירת הקשר, מעשי הזיוף ושימוש בתעודת זהות מזויפת, תוך התחזות לאחר, וכן קבלה במרמה של סכום בסך של 300,000 ₪ מהמתלונן 1, כמקדמת בעבור מכירת המקרקעין.

באישום השני, מסכת המרמה מתנהלת בהתאם לתוכנית הסדורה שבאישום הראשון.

קרקע נוספת בתל אביב, זיוף תעודת זהות עם תמונתו של נאשם 1, פגישה בבית קפה במעמד כל האחרים והנאשמים על מנת לדון בפרטי עסקת המרמה, התייצגות בכזב של נאשם 1 בפני מתווך מבת ים אשר למקרקעין, איתור קונה תמים, והתייצגות בכזב במשרד עורכי דין לבעל המקרקעין תוך שימוש בתעודת הזהות המזויפת.

הנאשם 2 מסיע את הנאשם 1 למקום וממתין לו בסמוך.

במהלך הפגישה נחתם הסכם מכר, המתלונן 2 מוסר מספר המחאות, בהיקף ניכר של מעל ל- 800,000 ₪.

לאור חשדו של המתלונן 2 מעורבת משטרת ישראל והיא עוצרת את הנאשמים במועד העסקה - 14.4.16.

המדובר בניסיון לקבלת דבר במרמה, בנסיבות מחמירות, בהיקף של 3.4 מליון ₪, בהינתן קשירת הקשר, מעשי הזיוף ושימוש בתעודת זהות מזויפת, תוך התחזות לאחר.

האישום השלישי, מיוחס לנאשם 1 בלבד, ועניינו בהמשכה של מסכת המרמה, תוך התחזות לבעל המקרקעין, מושא אישום זה, מקרקעין הממוקמים באשקלון, זיוף תעודת זהות הנחזית להיות תעודה מקורית של בעל המקרקעין והתייצגות בכזב תוך שימוש בתעודה המזויפת במשרד עורכי דין וניסיון לקבל דבר במרמה, בנסיבות מחמירות, אשר לממכר המקרקעין שלא כדין.

14. העבירות המיוחסות לנאשמים טומנות בחובן חומרה יתרה, תכנון מוקדם, תעוזה תוך רמיסה ברגל גסה של זכויותיהם של בעלי הקרקע והמתלוננים - הקונים התמימים, לצד מרמה כלפי צדדים שלישיים ואלה האמונים על המרשם, אליבא דאישום הראשון, בשים לב שעניין לנו ברכוש יקר ערך, ולעניות דעתי, הרכוש היקר ביותר אליבא דדיני הקניין - זכות הבעלות במקרקעין.

עם זאת, הצדדים מסכימים כי חלקם של הנאשמים מופחת ביחס לחלקם של האחרים בפרשיית מרמה זו, כאשר הם לא היוזמים מלכתחילה ומחוללי המרמה.

הערכים המוגנים ובתוך כך "הערך החברתי עליו באה עבירת המרמה להגן הוא חופש ההחלטה, הפעולה והבחירה של המרומה, אשר נשלל ממנו עקב מעשה המרמה. הפגיעה בחופש הרצון של המרומה פירושה, שאילו היו נפרשות בפניו כל העובדות לאשורן, הוא עשוי היה לפעול אחרת מכפי שפעל. הערך המוגן בעבירות מרמה הוא אפוא ההגנה על חופש הרצון ושמירה מפני הפגיעה בו, בהתקיים קשר סיבתי בין הפגיעה כאמור לבין קבלת הדבר במרמה" - ראו ת"פ 54996-12-11 מדינת ישראל נ' רפאלי (24.4.14); ע"פ 2333/07 תענך נ' מדינת ישראל (2010); ע"פ 8573/96 מרקדו נ' מדינת ישראל (1997); ע"פ 752/90 ברזל נ' מדינת ישראל (1992).

מעבר לכך, בעבירות מסוג דא, קיימת פגיעה בערכים של זכות הקניין, הן של בעלי הקרקע והן של הקונים הפוטנציאליים שרומזו וכן פגיעה בסדר הציבורי, בבחינת שמירת נכונותו ואמיתותו של המרשם, תוך הסתמכותם של צדדים שלישיים עליו.

הפסיקה הנוהגת אשר למעשי מרמה וזיוף בקרקעות נוקטת בענישה של מאסר בפועל בכליאה ולא בדרך של עבודות שירות, במתחמי ענישה הנעים בין 12 חודשי מאסר ועד ל- 3 שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד ענישה נלווית ובחובה רכיבים כספיים משמעותיים.

ראו למשל ת"פ 54996-12-11 מדינת ישראל נ' רפאלי (24.4.14), בעניינו של הנאשם 2, והפסיקה הרבה המצוטטת שם, ובין היתר: ע"פ (מחוזי תל אביב) 7888/09 יעקב שקדי נ' מדינת ישראל וערעור שכנגד (28.6.10); ע"פ (נצרת) 80/10 בסאם עראר נ' מדינת ישראל (13.7.10); ת"פ (נצרת) 5644-04-14 מדינת ישראל נ' ח'לאילה ואח' (21.4.15).

לאחר ששמעתי ברוב קשב טיעוני הצדדים, בהינתן נסיבות ביצוע העבירות, דהיינו ניסיונות למרמה, בנסיבות מחמירות, כאשר העסקאות לא הבשילו עד תומן, לצד העבירות הנוספות, **חלקם היחסי והמופחת של הנאשמים ביחס למעשי המרמה**, כנטען ע"י ב"כ הצדדים, אשר שימשו כעזר בידי אותם אחרים, ובעיקר הנאשם 1, הערכים המוגנים והפגיעה בהם לצד הנזק הקונקרטי והפוטנציאלי, בשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, סבורני כי מתחמי הענישה שהוצגו ע"י ב"כ הצדדים במסגרת ההסדר הטיעון, **בהינתן הנימוקים שהובילו להסדר ובעיקר השיקולים הראייתיים**, מצויים בגדרי מתחמי העונש ההולם, גם אם עסקינן בצד המקל של המתחם האפשרי - ראו והשוו ת"פ 47792-02-12 מדינת ישראל נ' ברגה (8.2.15).

מיקומם של הנאשמים במתחם העונשי במסגרת ההסדר

הנאשם 1

15. הנאשם כבן 81, נעדר עבר פלילי, ללא תיקי מב"ד כאשר מאז ביצוע העבירות לא נפתחו כנגדו תיקים חדשים.

הודה בפתח משפטו ולמעשה כבר בחקירתו, תוך שיתוף פעולה מוחלט עם משטרת ישראל, דבר שהוביל לחשיפת הפרשה כולה וחלקם של יתר המעורבים.

אכן הליך שמיעת הראיות החל להישמע בתיקו, בפני כב' השו' דרויאן, עם זאת הנאשם חסך בזמן שיפוטי ניכר ונוסף, בזמנה של התביעה הכללית וחסכון בהעדתם של עדים נוספים.

הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה והסביר את הרקע לביצוע העבירות, בעיקר לאור מצב כללי רעוע ומצב רפואי.

שירות המבחן סוקר בתסקירו את נסיבותיו של הנאשם, מצבו הרפואי המורכב, נכותו, גרוש ואב לשניים, הרקע שהוביל לביצוע העבירות, ובתוך כך השירות סבור כי מצבו הרפואי המורכב של הנאשם, לצד הרתעתו הגבוהה מההליכים שננקטו נגדו, מהווים גורמים מפחיתי סיכון במצבו. שירות המבחן ממליץ על העמדת הנאשם במבחן למשך שנה לצד ענישה הצופה פני עתיד.

בעניינו של הנאשם התקבלה **חו"ד פסיכיאטרית** מאת הפסיכיאטר המחוזי אשר התרשם מאדם הסובל מתחלואים גופניים, ללא היסטוריה פסיכיאטרית, אין עדות לפגיעה קוגניטיבית. במצבו הנוכחי מסוגל להבחין בין מותר לאסור, להבין את טיב ותוצאות מעשיו, להבין את הליכי המשפט ולתקשר באופן פרודוקטיבי עם סנגורו. מסוגל לעמוד לדין.

ההגנה הגישה סיכום רפואי אודות הנאשם, מסמכים אודות נכותו ואישור זכאות לקצבה מטעם המוסד לביטוח לאומי (1/ס).

הנאשם נשלח כמה וכמה פעמים, תוך שניתנו לו מספר הזדמנויות, להתייצב בפני הממונה על עבודות השירות, כאשר בשורה התחתונה, אליבא דחוות דעתו המשלימה של הממונה מיום 3.12.19, לנאשם לא נמצא מקום להשמה בעבודות שירות.

עוד עולה מחוות הדעת כי הגורם הרפואי המוסמך מטעם הממונה קבע כי הנאשם אינו כשיר לעבודות שירות, קרי לכל עבודה.

הנאשם כאמור הודה עוד במהלך חקירתו ובתוך כך חשף את הפרשה תוך שיתוף פעולה מלא עם משטרת ישראל, ובהינתן כך ראוי ונכון שיינתן משקל **מוגבר** לנסיבות אלה.

ראו בהקשר זה ע"פ 1403/17 יריב קובלסקי נ' מדינת ישראל (24.10.17): "**המערער אשר חשף למעשה את הפרשה, מושא כתב האישום המתוקן, הפליל את עצמו ואת חבריו, והודה בכתב האישום המתוקן, ויש לעודד התנהלות מעין זו**".

ראו בנוסף סעיפים 40יא(4) ו-40יא(6) לחוק העונשין.

16. כאמור הצדדים הציגו הסדר טיעון, עת עתרו במשותף למתחם שבין 8-18 חודשי מאסר, וטענו באופן חופשי על יסוד מתחם זה, לצד רכיבים מוסכמים של מאסר מותנה, קנס מתון ופיצוי ע"ס 5000 ₪ (ראו **פרוטוקול הצגת ההסדר מיום 27.12.17 והסדר הטיעון עלי כתב ממועד זה**).

עוד צוין במסגרת ההסדר כי ההגנה תוכל לטעון לחריגה לקולא מהמתחם.

התביעה עתרה למקם את הנאשם **בתחתית המתחם** המוצע, בשתי הישיבות בהן טענו הצדדים לעונש, כאשר ביום

16.9.19 הודיעה המאשימה, בעקבות הטיעונים שנשמעו בפני, כי ככל שהנאשם מתאים לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות ראוי להשית עליו 9 חודשים.

באחרית דבריו טען הסנגור המלומד כהאי לי שנא: "אני חושב שאני הסכמתי ל-8 חודשים וזה הרף התחתון של מה שאני יכול לטעון. אני יכול לטעון לבית המשפט שמבחינת צדק, מבחינת פסק דין לפוליאנסקי וצדק ומצבו הבריאותי של מרשי ותרומתו לחברה, ובמיוחד תרומתו לקידום החקירה בתיק הנוכחי ולגילוי העבריינים, אפשר ונכון לתת ענישה מתחת לכך, אבל ככל שאני גדור המתחם התחתון אני לא יכול לסטות ממנו ועותר להפעלתו בדרך של עבודות שירות במקרה שבית המשפט לא ימצא לחרוג ממנו" - ע' 80, ש' 7-11.

17. גיל אינו חסינות או מחסום בפני העמדה לדין ובפני גזירת ענישה.

מושכלות יסוד, עפ"י דיני העונשין, כי חריגה ממתחם העונש ההולם, לחומרא או לקולא אפשרית לפי לשון החוק רק משני טעמים הנזכרים בסעיפי החוק. לקולא רשאי בית המשפט לחרוג מן המתחם אם "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם" (סעיף 40 לחוק העונשין) ולחומרא אם "יש חשש ממשי שהנאשם יחזור ויבצע עבירות".

פתח נוסף וצר, בנסיבות מיוחדות וחריגות, כחריגה לקולא ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק, יצר בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 5669/14 אורי לפוליאנסקי נ' מדינת ישראל, ערעור שנדון במסגרת פרשת "הולילנד" - ע"פ 4456/14 קלנר ואח' נ' מדינת ישראל (29.12.15) - ראו החל מפסקה 196 ואילך.

"בבוא בית המשפט לשקול חריגה מטעמי צדק ממתחם העונש ההולם, שומה עליו לאזן בין טעמי הצדק המצדיקים חריגה מן המתחם לבין חומרת המעשים שבהם הורשע הנאשם. בקטגוריה שבה עסקינן יש לבחון אם עונש של מאסר בפועל עלול לסכן את חייו של מי שהורשע בדין או לקצר בצורה ניכרת את תוחלת חייו, ולהביא מנגד, כאמור, את חומרת המעשים שבהם הורשע. תוצאת איזון זה עשויה להיות שליחתו של הנאשם לעונש מאסר בפועל הנמוך מתחתית מתחם הענישה שנקבע; או הימנעות מהשתת מאסר בפועל, גם מקום שבו "רצפת" מתחם העונש ההולם כוללת עונש מאסר בפועל, הכל לפי נסיבות המקרה".

"מצב בריאותי קשה - איננו צריך בהכרח להקנות לעבריין פטור מעונש מאסר בפועל בגין מעשיו הרעים, ככל שעונש זה מוצדק לגביו לאחר הרשעתו... כאשר עסקינן במצב רפואי, ככלל, הנחת המוצא היא כי גורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים, כולל כאלה שאינם פשוטים כלל ועיקר".

"נזכיר בצד האמור את הסמכות המוקנית לוועדת השחרורים לפי סעיף 7 לחוק שחרור על תנאי ממאסר להורות על שחרור זמני או מלא ממאסר של אסיר שעקב חולניותו ימיו ספורים או שבשל חולניותו המשך שהות במאסר עלולה לסכן את חייו באופן ממשי".

בהינתן כך, חרף חומרת העבירות בהן הורשע מר לפוליאנסקי (7 עבירות של לקיחת שוחד), הועמד עונשו על 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

ודוק, לבית המשפט (שם) **הוגשה חו"ד מקצועית ומנומקת** שלפיה שהייתו של הנאשם במאסר תביא להרעת מצבו הרפואי ולקיצור תוחלת חייו.

בענייננו, לא הוגשה חו"ד שכזו, הגם שהדיון נדחה מספר פעמים, בין היתר מטעם זה.

בהעדר חו"ד רפואית ומקיפה, לא מצאתי לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, **המרוכך** והמוסכם שהוצג ע"י ב"כ הצדדים, ובהעדר כשירות לביצוע עבודות שירות, אין מנוס, עם כל הצער שבדבר, משליחת הנאשם 1 למאסר בפועל.

מכלל הטעמים דלעיל, לרבות תרומתו של הנאשם לקהילה כמפורט בטיעוני הסנגור המלומד, מצאתי למקם את הנאשם 1, בתחתית מתחם העונש ההולם והמוסכם, תוך הטלת קנס מתון, כעתירת הצדדים ופיצוי ע"ס 5000 ₪ לצד מאסר מותנה.

הנאשם 2

18. הנאשם בן 74, הודה בפתח משפטו ועוד בשלב החקירה במיוחס לו, הביע חרטה ושיתף פעולה באופן מלא עם משטרת ישראל ובתוך כך תרם לחשיפת הפרשה ומעורבותם של האחרים.

אכן הליך שמיעת הראיות החל להישמע בתיקנו, בפני כב' השו' דרויאן, עם זאת הנאשם חסך בזמן שיפוטי ניכר ונוסף, בזמנה של התביעה הכללית וחסכון בהעדתם של עדים נוספים.

הנאשם כאמור הודה עוד במהלך חקירתו ובתוך כך חשף את הפרשה תוך שיתוף פעולה מלא עם משטרת ישראל, ובהינתן כך ראוי ונכון שיינתן משקל **מוגבר** לנסיבות אלה.

ראו בהקשר זה ע"פ 1403/17 יריב קובלסקי נ' מדינת ישראל (24.10.17): **"המערער אשר חשף למעשה את הפרשה, מושא כתב האישום המתוקן, הפליל את עצמו ואת חבריו, והודה בכתב האישום המתוקן, ויש לעודד התנהלות מעין זו"**.

ראו בנוסף סעיפים 40יא(4) ו-40יא(6) לחוק העונשין.

הסנגורית המלומדת עמדה בהרחבה על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ואפנה לדבריה, הטרואמה שעבר הנאשם לאור מות אשתו, לאחר זוגיות של למעלה מ-50 שנים, ותמיכתו בבתו ובנכדתו.

19. בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות הנאשם מתאים לריצוי מאסר בדרך זו, במגבלות (ראו חו"ד מיום 2.12.19).

עם זאת, התביעה טענה כי יש למקם את הנאשם במתחם העונש המוסכם בין הצדדים במסגרת ההסדר - מס' חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל- 16 חודשים, במחצית העליונה של המתחם (ראו ע' 63, ש' 18), לצד הפעלת המאסר המותנה הקיים לחובתו בן 9 חודשים, שהינו חב הפעלה במצטבר, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי (כמוסכם).

ההגנה ביקשה להפעיל את המאסר המותנה בדרך של עבודות שירות ולחפוף כל מאסר אותו יבקש בית המשפט להטיל על הנאשם.

אינני תמים דעים עם עתירתה העונשית של ההגנה אשר לנאשם זה.

גם אם לנאשם 2 מיוחסים אך שני אישומים מבין שלושת האישומים, אזי ההבדל בין הנאשמים מהותי, ובעיקר לאור עברו הפלילי המכביד של הנאשם 2.

לנאשם 2 עבר פלילי הכולל 7 הרשעות קודמות, בעבירות זהות לענייננו, מתחום המרמה והזיוף, לרבות עבירות הדומות בנסיבותיהן לתיקנו מושא הרשעתו האחרונה של הנאשם - **ת.פ. 54996-12-11 (שלום תל אביב), מיום 24.4.14**.

הנאשם ביצע העבירות מושא תיקנו, כעבור זמן קצר מעת שחרורו ממאסרו האחרון, ולא למד דבר.

הנאשם שב ופגע ברכושו של הציבור, כשור מועד.

לחובת הנאשם מאסר מותנה חב הפעלה בן 9 חודשים.

בנסיבות אלה, מצאתי למקם את הנאשם במחצית העליונה של המתחם המוצע, בעיקר לאור נטילת האחריות, חלוף הזמן, שיתוף הפעולה המלא עם משטרת ישראל וחשיפת הפרשה, לצד הנסיבות האישיות שהוזכרו לעיל והטראומה המשפחתית שעבר הנאשם, כמו גם בהינתן שהנאשם שהה בתנאים מגבילים מזה שנתיים וחצי ללא כל הפרה.

סוף דבר

מצאתי לאמץ את הסדר הטיעון ולהשית על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

1. 8 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר 14.4.16-22.4.16.
 2. מאסר על תנאי בן 6 חודשים למשך 3 שנים, לאחר שחרורו מהמאסר והתנאי שלא יעבור בתקופה זו עבירות בהן הורשע.
 3. קנס בסך של 1500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתם. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.3.20.
 4. פיצוי בסך של 5000 ₪, אשר יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.3.20.
- הפיצוי יחולק בין המתלונן מושא האישום הראשון בסך של 3000 ₪, ולמתלונן מושא האישום השני בסך של 2000 ₪.
- התביעה תגיש פרטי המתלוננים בהודעה עלי כתב שתימסר למזכירות בתוך 7 ימים מהיום.

נאשם 2

1. 10 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי המעצר 14.4.16-22.4.16.
2. אני מפעיל את המאסר המותנה בן 9 חודשים מתיק ת.פ. 54996-12-11 מיום 24.4.14, במצטבר ובחופף למאסר אותו הטלתי בסעיף 1 לעיל, כך ש- 6 חודשים ירוצו במצטבר למאסר ו- 3 חודשים בחופף לו.

למען הסר ספק הנאשם ירצה 16 חודשי מאסר בפועל, כולל הפעלת התנאי, בניכוי ימי המעצר.

3. מאסר על תנאי בן 6 חודשים למשך 3 שנים, לאחר שחרורו מהמאסר והתנאי שלא יעבור בתקופה זו עבירות בהן הורשע.
 4. קנס בסך של 1500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתם. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.3.20.
 5. פיצוי בסך של 5000 ₪, אשר יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.3.20.
- הפיצוי יחולק בין המתלונן מושא האישום הראשון בסך של 3000 ₪, והמתלונן מושא האישום השני בסך של 2000 ₪.

התביעה תגיש פרטי המתלוננים בהודעה עלי כתב שתימסר למזכירות בתוך 7 ימים מהיום.

עמוד 15

צו כללי למוצגים - ככל שישנם מוצגים בתיק זה יטופלו בהתאם להחלטת קצין משטרה מוסמך.

ככל שקיימים פיקדונות בתיק זה או בתיקים קשורים - מ"י/מ"ת - הפיצויים והקנסות יקוזזו מההפקדה, בהסכמת ההגנה באולם, וככל שתיוותר יתרה תושב לנאשמים או למי מטעמם בכפוף לכל דין או החלטה אחרת.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ח כסלו תש"פ, 16 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.